

## **КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УКРАЇНИ У СВІТІ**

*У статті аналізовано культурну дипломатію як важливий інструмент формування позитивного іміджу України на міжнародній арені. Автор розглядає роль культурних програм, ініціатив та установ у просуванні української культури за кордоном, підкреслюючи важливість інтеграції культурної дипломатії з іншими аспектами зовнішньої політики. Особливу увагу приділяється використанню культурних заходів для зміцнення взаєморозуміння, формування толерантності та розвитку міжкультурного діалогу. Визначено, що культурна дипломатія сприяє не тільки популяризації української культури, а й створенні сприятливого міжнародного іміджу України, що в свою чергу забезпечує стабільні та конструктивні відносини між країнами.*

**Ключові слова:** культурна дипломатія, позитивний імідж України, зовнішня політика, міжнародні відносини, культурне співробітництво.

**Anna Dolylna  
Ihor Opria**

## **CULTURAL DIPLOMACY AS A TOOL FOR FORMING A POSITIVE IMAGE OF UKRAINE IN THE WORLD**

*The article analyzes cultural diplomacy as an important tool for forming a positive image of Ukraine in the international arena. The author considers the role of cultural programs, initiatives and institutions in promoting Ukrainian culture abroad, emphasizing the importance of integrating cultural diplomacy with other aspects of foreign policy. Special attention is paid to the use of cultural events to strengthen mutual understanding, build tolerance and develop intercultural dialogue. It is determined that cultural diplomacy contributes not only to the popularization of Ukrainian culture, but also to the creation of a favorable international image of Ukraine, which in turn ensures stable and constructive relations between countries.*

**Key words:** cultural diplomacy, positive image of Ukraine, foreign policy, international relations, cultural cooperation.

В сучасному світі міжнародні відносини не обмежуються лише політичними та економічними чинниками. Провідні держави активно використовують культурну дипломатію для просування свого іміджу.

Важливою складовою цих відносин є культурно-духовний потенціал держави, який впливає на міжнародну спільноту. Культура є потужним інструментом державної політики, здатним сприяти реалізації зовнішньополітичних цілей, в контексті створення позитивного іміджу країни, підтримує взаєморозуміння та зменшує можливість конфліктів. Культурний чинник формує позитивний імідж держави та забезпечує об'єктивність інформації.

Тема культурної дипломатії є предметом сучасних досліджень багатьох вчених, таких як Джозеф Най, Мільтон С. Каммінгс, Сінтія Шнайдер, Ілан Манор, Емма Маркам, Енда В. Купер та ін., які засвідчують її значимість на міжнародній арені взаємовідносин. Однак, незважаючи на кількість публікацій, культурна дипломатія залишається недостатньо вивченою темою, що пов'язано з її новизною та складністю інтеграції в традиційні дипломи [1-4].

Розвиток цифрових технологій та глобалізація значно посилили роль культурної дипломатії, дозволяючи державам швидше й ефективніше розширювати свою культуру через Інтернет-технології та міжнародні країни, що відкриває нові можливості для впливу на міжнародну спільноту через культурні ініціативи й зумовлює необхідність глибшого дослідження цього феномену в контексті міжнародної діяльності України. З огляду на це, культурна дипломатія стає актуальним питанням для наукових досліджень у таких сферах, як політична комунікація, стратегічні комунікації, імідж держави та національна безпека, що підкреслює необхідність комплексного підходу до вивчення культурної дипломатії як важливого інструменту зовнішньої політики.

**Метою статті** є дослідження ролі культурної дипломатії як інструменту формування позитивного іміджу України на міжнародній арені, аналіз її впливу на розвиток міжкультурного діалогу та зміцнення міжнародних відносин через культурні ініціативи.

Спираючись на дослідження Українського інституту та досвіду «Української весни» 2022 року, зазначено, що в французькому сприйнятті Україна формується через призму російської ідеології. Україна часто сприймається як частина Росії або як штучне утворення з уламків різних імперій. У Франції можна почути риторику, що Україна має обмежений суверенітет. Тому реалізація проєктів культурної дипломатії та інформаційної політики щодо просування іміджу України як незалежної та самобутньої країни є надзвичайно важливим для підтримки уваги до війни в Україні. Культурна дипломатія є напрямком зовнішньої політики України, сприяючи формуванню позитивного іміджу та підтримці міжнародних відносин. Вона стала ключовим інструментом залучення уваги до української культури, мистецтва та творчої індустрії. Основне завдання культурної дипломатії є просвітництво української культури за кордоном через культурні

заходи, вистави, фестивали, концерти та інші події, такі як тижні української культури в різних країнах світу [1, 3].

В умовах інформаційної відкритості, кількість інформації швидко поширюється і стає доступною для широкої аудиторії, культурна дипломатія набуває особливої значущості. Завдяки глобалізації та розвитку нових технологій країни мають можливість ефективніше розширювати свої культурні цінності та досягти, що впливає на формування їх іміджу в очах міжнародної спільноти. Культура стає не лише відображенням національної ідентичності, а й інструментом самопрезентації, здатним сприяти досягненню зовнішньополітичних цілей держави. Усвідомлення того, що культура є ключовим чинником у забезпеченні національних інтересів, зокрема через позитивний імідж України, відкриває нові можливості для держави у зміцненні своїх міжнародних позицій. Культурна дипломатія дозволяє не тільки поширювати національні культурні досягнення, але й сприяє зміцненню міжкультурного діалогу та співробітництва [1, 2].

Культурне співробітництво вимагає симбіозу дипломатичних представництв та спеціальних культурних установ. Міжкультурний діалог сприяє розвитку міжнародних відносин. Врешті, культурно-духовний потенціал країни є важливим ресурсом для досягнення зовнішньополітичних цілей (табл. 1).

Таблиця 1

### Сучасні тенденції культурної дипломатії України

| <i>Сучасні тенденції</i>               | <i>Характеристика</i>                                                                |
|----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>1</i>                               | <i>2</i>                                                                             |
| <i>Просування української культури</i> | Організація виставок, концертів, фестивалів та інших культурних заходів за кордоном  |
|                                        | Підтримка участі українських митців у міжнародних культурних подіях                  |
|                                        | Поширення української літератури, кіно та музики                                     |
| <i>Формування позитивного іміджу</i>   | Представлення України як сучасної, динамічної та культурно багатой країни            |
|                                        | Подолання стереотипів та поширення правдивої інформації про Україну                  |
|                                        | Використання культурних заходів для налагодження діалогу з іншими країнами           |
| <i>Розвиток культурних обмінів</i>     | Організація обмінів між українськими та іноземними митцями, науковцями та студентами |
|                                        | Сприяння розвитку культурного туризму                                                |
|                                        | Підтримка вивчення української мови та                                               |

|                                                                                |                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>В умовах російської<br/>агресії культурна<br/>дипломатія<br/>допомагає</i>  | культури за кордоном                                                                     |
|                                                                                | Протидіяти російській пропаганді та поширювати правдиву інформацію про війну в Україні   |
|                                                                                | Зміцнювати міжнародну підтримку України                                                  |
| <i>Для ефективної<br/>реалізації<br/>культурної<br/>дипломатії<br/>важливо</i> | Зберігати та популяризувати українську культурну спадщину                                |
|                                                                                | Координувати зусилля державних органів, культурних інституцій та громадських організацій |
|                                                                                | Використовувати сучасні інформаційні технології та соціальні мережі                      |
|                                                                                | Залучати до культурної дипломатії відомих українських митців та діячів культури          |

Формування позитивного іміджу є важливим для розвитку міжнародних відносин, залучення інвестицій та зміцнення позицій держави на світовій арені. Репутація країни як сукупність думок та оцінок щодо держави, що склалися в міжнародній спільноті. Підтримання високого рівня довіри до держави з боку міжнародної спільноти сприяє активній культурній дипломатії, яка включає організацію культурних заходів, обмінів та програм [1, 4].

*Формування позитивного іміджу держави* - це комплексний процес, спрямований на створення та підтримку сприятливого сприйняття країни на міжнародній арені, який включає в себе: формування позитивного навороту країни як сучасної, динамічної та культурно багатой; сприяння розвитку туризму та залучення іноземних інвестицій; залучення громадських організацій, культурних інституцій та окремих громадян до процесу формування іміджу; використання сучасних інформаційних технологій та соціальних мереж для поширення інформації; формування стійкого інформаційного простору, який дозволяє протистояти інформаційним атакам, а також створення позитивної репутації держави, яка базується на реальних досягненнях та цінностях [2, 3].

Імідж держави неможливо сформувати без комунікаційних стратегій у культурній дипломатії. Відповідно з Н. Журавльовою, зовнішня культурна політика має використовувати комунікаційні стратегії для просування національної культури за кордоном. В культурній дипломатії можна використовувати стратегії презентації, маніпуляції та конвенції. Найбільш ефективною є комунікація, яка забезпечує не лише просування культури, а й стабільний діалог, що забезпечує тривалість праці співробітництва [1, 3].

Культурна дипломатія також сприяє формуванню толерантності та взаємопов'язаності між культурами, допомагаючи

сформувати незаангажований світогляд. Багато держав активно популяризують свою мову, створюючи умови для її вивчення. Прикладом є Гете-Інститут, який розпочав організацію підготовки вчителів німецької мови і став потужним центром вивчення мови та культури Німеччини. Вивчення мови слід поєднувати з розвитком культурної діяльності, яка популяризує музику, архітектуру, літературу та мистецтво. Варто акцентувати увагу не тільки на класичних надбаннях країни, а й залучати сучасних діячів культури, що демонструє динамізм і сучасність нації [2, 4].

Культурна дипломатія забезпечує розвиток міжнародних відносин та дружніх зв'язків між Україною та іншими країнами через обмін делегаціями та участь в міжнародних проєктах. Вона допоможе формувати імідж України як прогресивної та відкритої до країн співробітництва, покращуючи сприйняття України за кордоном. Приклади успішних країн, як США, Великобританії та Німеччини, показують ефективність культурної дипломатії в контексті підвищеного міжнародного престижу та захисту державних інтересів. Україна активно використовує цей інструмент для просування своїх інтересів на міжнародній арені. Культурна дипломатія формує позитивний імідж через взаємодію у сферах культури, освіти та мистецтва, сприяючи міжнародному розвитку.

**Висновок.** Таким чином, максимальне використання потенціалу культурної дипломатії є необхідним для формування в міжнародній спільноті позитивного іміджу країни, що значно покращує її репутацію та посилює міжнародний авторитет. Культурна дипломатія є потужним інструментом для формування позитивного іміджу України у світі та зміцнення її позицій на міжнародній арені.

#### **ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:**

1. Гончарук А. Луцишин Г. Особливості розвитку культурної дипломатії України в сучасних умовах URL: <https://surl.li/ficaja>
2. Міжнародний форум культурної дипломатії. URL: <https://surl.gd/hdswox>
3. Парчевська В. Паніна І. Дискусія щодо поняття «Культурна дипломатія». URL: <https://surl.gd/hdswox>
4. Розумна О. Культурна дипломатія України стан проблеми перспективи. URL: <https://surli.cc/idohtu>